

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO

www.ofthalmoloji.org

EDİTÖRDEN

Bir bakışta 2019 yılı 3. sayı;

Dergimizin bu sayısında ilgiyle okuyup yararlanacağınızı umduğumuz, ulusal ve uluslararası nitelikte, kornea, glokom ve retina hastalıkları ile ilgili güncel 6 özgün araştırma makalesi, 1 derleme ve 4 olgu sunumu yer almaktadır.

Keratokonus, merkezi kornea incelmeleri, yüksek miyopi ve düzensiz astigmatizma ile seyreden, bilateral, ilerleyici bir hastalıktır. Bir göz başlangıçta etkilenmemiş olsa da hastaların büyük çoğunluğunda o gözde de zaman içinde hastalık gelişmektedir. Korneanın arka yüzünü de değerlendirebilen Scheimpflug kamera sisteminin (Pentacam) geliştirilmesiyle klinik olarak normal olduğu düşünülen olgularda korneanın arka yüzünde ilk saptanan erken dönem değişikliklerin başladığı tespit edilmiştir. Değirmenci ve ark., tarafından başlangıçta tek taraflı keratokonus olduğu saptanan 31 hastanın, keratonuslu gözleri (Grup 1) ile diğer gözlerinden (Grup 2) ve 30 sağlıklı bireyin sağ gözlerinden (Grup 3) başvuru anında Pentacam cihazı ile detaylı ön segment parametreleri elde edilmiş, grupların birbirleriyle karşılaştırılması sonucunda başlangıçta keratokonus tanısı konmayan gözlerin tamamen normal olmadığı, bu gözlerin hastalığın progresyonu açısından takibi ve mekanik travmalardan uzak durulması konusunda tavsiyede bulunulmasının önemi vurgulanmıştır (bakınız sayfa 117-122).

Özalp ve ark., Türkiye pazarında bulunan ve kronik kullanımı olan 53 göz damlasının fosfat ve ozmolarite düzeylerini araştırmışlar, glokom ilaçlarının yaklaşık %40'ünün, kortikosteroid ve antihistaminik ilaçların ise yaklaşık %60'ünün fizyolojik gözyaşı fosfat düzeyinin (1,45 mmol/L) üzerinde fosfat içerdiğini, suni gözyaşı grubundaki preparatların ise büyük oranda hipoozmolar (%71) ya da izoozmolar (%21) karakterde olduğunu tespit etmişlerdir. Çalışmanın sonucunda topikal formülasyonların kimyasal yapısının bilinmesi ve hastalık profiline göre uygun pH'de, tonisitede ve korneal birikime eğilim yaratmayacak tampon içerikli damlaların seçilmesinin, damlalara bağlı oküler yüzey komplikasyonlarının önüne geçilmesinde faydalı olacağı belirtilmiştir (bakınız sayfa 123-129).

Hastaların kendi göz içi basınçlarını ölçtükleri Icare One cihazı ile klinik kullanımı olan Icare Pro cihazının ölçümlerini karşılaştırmayı amaçlayan Mayalı ve ark.'nın çalışmasında, sağ el dominant 52 sağlıklı bireyin 52 sağ gözünde göz içi basınçlarını, önce Icare Pro cihazı ile daha sonra da Icare One cihazı ile ölçülmüş, iki ölçüm ortalamaları karşılaştırılmış ve Icare One ile yapılan ölçümler,

Icare Pro ile yapılan ölçümlere göre daha düşük olarak saptanmıştır (bakınız sayfa 130-133).

Abdullayev ve ark.'nın, sürekli pozitif hava yolu basıncı tedavisi kullanan ve kullanmayan obstrüktif uyku apne sendromu (OUAS) olan hastalarda glokom sıklığını değerlendirmeyi amaçladıkları prospektif çalışmalarına, polisomnografi cihazı ile tanı konulan Apne-Hipopne indeksi (AHI) skorlarına göre, hafif (19 hasta), orta (16 hasta) ve ağır (24 hasta) olmak üzere toplam 59 OUAS hastası ile 19 sağlıklı kontrol dahil edilmiş, hafif OUAS grubunda sol göze ait ortalama ganglion hücre kompleksi (GHK) değeri, her iki göze ait alt ve infernazal kadrantlarındaki ortalama GHK değeri ile tüm OUAS gruplarının sol gözlerinde minimum GHK değerleri kontrol grubundakilerden anlamlı derecede düşük bulunmuştur. Bu sonuç OUAS hastalarında retina sinir lifi tabakası (RSLT) ve GHK kalınlığının periyodik olarak değerlendirilmesinin önemine vurgu yapmaktadır (bakınız sayfa 134-141).

Vayısoğlu ve ark.'nın, literatür inceleyerek soruları belirledikleri anket formu ve Oküler Yüzey Hasar İndeksi (OYHI) uyguladıkları 254 öğretim elemanına ait veriler analiz edildiğinde, OYHI skorunun katılımcıların %20,5'inde hafif, %15'inde orta, %36,5'inde ise ağır düzeyde olduğu saptanmıştır. OYHI puan kategorilerinde, cinsiyet, sigara ve gözlük kullanımı, daha önce kuru göz tanısı almış olma ve kuru göz belirti varlığı durumları açısından anlamlı farklılık bulunmuştur. OYHI skoru ile yalnızca günlük bilgisayar kullanım saati arasında anlamlı düzeyde ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. (Bakınız sayfa 142-148)

Uğurlu ve ark.'nın, hidrosiklorokin kullanan hastalarda makülopati gelişimi açısından takipte renkli fundus fotoğrafı, 10-2 santral görme alanı, mikroperimetri (MP), optik koherens tomografi (OKT) ve fundus otoflöresans (FOF) gibi tanı yöntemlerinin etkinliğini değerlendirmeyi ve risk faktörlerini belirlemeyi amaçladıkları çalışmalarında, en az 2 yıl süre ile hidrosiklorokin kullanan 150 hastanın 300 gözü çalışmaya dahil edilmiş, 6 aylık aralıklarla toplamda üç kez MP, FOF, OKT, fundus fotoğrafı ve santral 10-2 görme alanı tetkikleri yapılmış, ilaç kullanım süresi ve toplam kullanım dozu ile FOF'daki değişimler anlamlı bulunmuş, hastaların takibinde ve toksik makülopatinin erken evrede saptanmasında subjektif yöntemlerin, FOF gibi objektif yöntemlerle birlikte kullanılmasının daha uygun olduğuna dikkat çekilmiştir (bakınız sayfa 149-153).

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO

www.ofthalmoloji.org

EDİTÖRDEN

Az görme rehabilitasyonu, doğumda beklenen yaşam ümidinin artması ve özellikle yaşa bağlı maküla dejenerasyonunun görülme sıklığının yükselmesi ile günümüzde önem kazanmıştır. Az görme rehabilitasyonunda görme kayıpları, ortam kesafetine bağlı görme kaybı, merkezi görme kaybı ve periferik görme kaybı şeklindedir. Az gören bir hastaya yapılacak olan rehabilitasyon, hastanın görme keskinliğine, yaşına, sosyokültürel durumuna ve özellikle tanısına göre değişkenlik göstermektedir. Az görme rehabilitasyonunda amaç, hastanın kalan görmesini en etkin ve en verimli bir şekilde kullanmak, kişinin kendine yeten, bağımsız ve üreten bir birey olarak yaşamasını sağlamak, hayatını kolaylaştırmak ve yaşam kalitesini yükseltmektir. Altınbay ve İdil bu sayımızdaki derlemelerinde az görme güncel rehabilitasyon ve tedavi yöntemlerini tüm yönleriyle okuyucularla paylaşmışlardır (bakınız sayfa 154-163).

Tularemi, gram-negatif ve virülansı yüksek bir kokobasil olan *Francisella tularensis*'in yol açtığı zoonotik bir enfeksiyondur. Bir yıl önce yurt dışı seyahati sırasında sistemik şikayetleri başlayan ardından boyunda sağ tarafta lenf bezlerinde büyüme üzerine ülkemizde farejit ön tanısıyla farklı hastaneler tarafından çeşitli antibiyotikler önerilen ancak şikayetlerin geçmeyişi üzerine bir üniversite hastanesinde yapılan tetkiklerinde *F. tularensis* aglütinasyonu pozitif olarak saptanınca orofaringeal tularemi tanısı konarak sistemik streptomisin ve doksisisiklin tedavisi ile lenfadenopatilerin gerilediği fakat birkaç hafta sonra hastada, sağ gözde sulanma ve kese bölgesinde tekrarlayan şişlik, hiperemi ve ağrı şikayetinin başladığı 33 yaşındaki erkek hastayı tanımlayan Köse ve Hoşal, 2x1000 mg oral amoksisilin-klavulonik asit ve 4x1 damla topikal siprofloksasin tedavisi başladığını, Kulak burun boğaz kliniğinde değerlendirildikten sonra dakriyosistorinostomi önerildiğini bildirmiştir. Orofaringeal tularemi enfeksiyonunun nadir bir komplikasyonu olarak nazolakrimal kanal tıkanıklığı ve buna bağlı dakriyosistit gelişebileceğine dikkat çekmişlerdir (bakınız sayfa 164-167).

Kızıoğlu ve ark., çift görme ve sağ gözde dışa bakış kısıtlılığı şikayetiyle başvuran, öyküsünde metastatik meme kanseri olan 63 yaşında kadın hastada sağ gözde abdüksiyonun tamamen kısıtlı olduğu, abdüksiyon sırasında gözde rekraksiyon ve palpebral fissürde daralma, manyetik rezonans görüntüleme (MRG) sağ iç rektus kasında izole büyüme olduğunu saptamış, biyopsi ile sağ iç rektus kasında meme karsinomu metastazı tanısını kesinleştirmiş, orbital kitleye radyoterapiyi takiben kemoterapi tedavisi ile 15. ayda sağ gözde abdüksiyonda kısmen düzelleme sağlamıştır. Bu olgu sunumu ile meme kanserli olguda oküler motilite bozukluğunun,

ekstraoküler kasları tutan olası bir orbital metastatik lezyonu akla getirmesi gerektiği vurgulanmıştır (bakınız sayfa 168-170).

Optik sinire metastaz çok nadir görülür. Son iki ayda sağ gözde görme keskinliğinin giderek azalması şikayetiyle başvuran, öyküsünden 6 yıl önce meme kanseri nedeniyle cerrahi ve kemoterapi uygulandığı öğrenilen 39 yaşında kadın hastanın fundus muayenesinde, sarımtırak bir kitle ile infiltre olan optik diskte büyüme, peripapiller mum alevi hemorajiler olduğu görüldü. Sağ gözde Humphrey görme alanı testinde kör noktanın genişlediği ve altitudinal defekt olduğu görüldü. OKT, sağ gözde dört kadranın hepsinde belirgin retina sinir lifi tabakası kalınlaşması olduğunu gösterdi. Sağ gözün floresan anjiyografisinde (FA), optik diskte infiltratif optik nöropatiyi düşündürülen sızıntı belirtisi olmayan hiperfloresan kitle izlendi. MRG'de patolojik bulgu saptanmadı. Aghdam ve ark., tarafından hastanın öyküsü, semptom ve bulguları doğrultusunda ilk tanı olarak sağ gözde infiltratif optik nöropati düşünüldü. Hasta daha ileri sistemik değerlendirme ve gerekli girişimler için onkolojiye yönlendirildi. Yazarlar bu olgu ile kanser hastası olduğu bilenen bir hastada optik nöropati gelişirse, aksi gösterilmediği sürece öncelikle metastaz ve infiltrasyondan şüphelenilmesi gerektiğine işaret etmişlerdir (bakınız sayfa 171-174).

Ekinci ve ark., sol gözde yaklaşık bir haftadan beri fark ettiği görme azalması yakınması ile başvuran, 54 yaşında erkek hastaya indirekt oftalmoskopi, OKT ve FA tetkikleri ile retina ven dal tıkanıklığı tanısına bağlı maküla ödemi tanısı koyarak, intravitreal deksametazon implant uygulamasına karar vermişlerdir. Enjeksiyon sırasında tetiğe basılmadan önce anlık hipotoni gelişen hastanın enjeksiyondan 1 ay sonraki kontrolünde makülanın temporalinde etrafında yer yer kanamanın izlendiği, yaklaşık 1 disk çapında, tam kat retina deliği gözlenmiş, retinal delik çevresine lazer fotokoagülasyon uygulanmıştır. Yazarlar nadir görülen bu komplikasyona enjeksiyon esnasında tetiğe basmadan önce oluşan anlık hipotoninin implant giriş yeri ile retina arasındaki mesafeyi kısaltarak implantın retinaya doğrudan hasar vermesinin yol açtığını düşünmüşler, bu nedenle uygulama esnasında globda yumuşama izlenen olgularda dikkat edilmesi gerektiğine, en azından implantın doğrultusunun dikkatli bir şekilde maküla dışına doğru ayarlanması gerektiğine vurgu yapmışlardır (bakınız sayfa 175-177).

Saygı ve sevgilerimizle,

Editöryel Kurul Adına
Dr. Özlem Yıldırım